

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६३) काठमाडौं, साउन २८ गते, २०७० साल (संख्या १९)

भाग ३

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयको सूचना

सूचनाको हक सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०७०

सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय
एकोले,

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३८ ले दिएको
अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम "सूचनाको हक सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०७०" रहेकोछ ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ६३ संख्या १९ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७०।४।२८

२. सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम २ मा संशोधन :
सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ (यसपछि "मूल नियमावली"
भनिएको) को नियम २ को खण्ड (क) पछि देहायका खण्ड (क१), (क२) र
(क३) थपिएका छन् :-

"(क१) "उजूरी" भन्नाले ऐनको दफा ८ को उपदफा (३), दफा
२९ को उपदफा (४) वा नियम ५क. बमोजिम आयोगमा
परेको उजूरी सम्झनु पर्छ ।

(क२) "निवेदन" भन्नाले ऐनको दफा २७ को उपदफा (३) र
दफा ३३ को उपदफा (१) बमोजिम आयोगमा परेको
निवेदन सम्झनु पर्छ ।

(क३) "समिति" भन्नाले ऐनको दफा २७ को उपदफा (१)
बमोजिमको सूचना वर्गीकरण सम्बन्धी समिति सम्झनु
पर्छ ।"

३. मूल नियमावलीको नियम ३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३ को
खण्ड (ख) पछि देहायका खण्ड (ख१), (ख२), (ख३) र (ख४) थपिएका छन् :-

"(ख१) सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता,
ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी
विवरण,

(ख२) सार्वजनिक निकायले संचालन गरेको कार्यक्रम र सो
को प्रगति प्रतिवेदन,

(ख३) सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको
सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गरि
तोकिएको समयावधि,

(ख४) सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन
र सो उपर सूचना दिइएको बिषय ।"

४. मूल नियमावलीको नियम ४ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ४
को उपनियम (२) मा रहेका "पाँच पृष्ठ" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "दश पृष्ठ"
भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

802

५. मूल नियमावलीमा नियम ४क. थप : मूल नियमावलीको नियम ४ पछि देहायको नियम ४क. थपिएकोछ :-

“४क. मौखिक रूपमा सूचना माग गर्न सक्ने : (१) ऐनको दफा ७ बमोजिम सूचना प्राप्त गर्न चाहने व्यक्ति निरक्षर वा शारीरिक रूपले लेख्न नसक्ने भएमा निजले मौखिक रूपमा पनि सार्वजनिक निकाय समक्ष सूचना माग गर्न सक्नेछ ।

(२) कसैले उपनियम (१) बमोजिम मौखिक रूपमा सूचना माग गरेमा सम्बन्धित सूचना अधिकारीले निजको कुरा निवेदनको रूपमा लेखी सो व्यहोरा निजलाई सुनाई त्यस्तो निवेदनमा निजको सहीछाप गराई राख्नु पर्नेछ ।”

६. मूल नियमावलीको नियम ५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (५) पछि देहायको उपनियम (६) थपिएको छ :-

“(६) उपनियम (५) बमोजिम पुनरावेदन दरपीठ गरेको जानकारी सचिवले आयोग र सम्बन्धित पुनरावेदकलाई दिनु पर्नेछ ।”

७. मूल नियमावलीमा नियम ५क. थप : मूल नियमावलीमा नियम ५ पछि देहायको नियम ५क. थपिएकोछ :-

“५क. उजुरी दिन सक्ने : (१) सूचना अधिकारीले सूचना माग गर्ने व्यक्तिको सूचना मागको निवेदन दर्ता नगरेको, माग गरे बमोजिमको सूचना नदिएको वा गलत सूचना दिएको विषयमा चित्त नबुझे व्यक्तिले सात दिनभित्र प्रमुख समक्ष उजुरी दिन सक्नेछ ।”

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको उजुरी जाँचबुझ गर्दा सूचना अधिकारीले सूचना मागको निवेदन दर्ता नगरेको, माग गरे बमोजिम सूचना नदिएको वा गलत सूचना दिएको देखिएमा प्रमुखले निवेदकद्वारा माग भए बमोजिमको सूचना उपलब्ध गराउन सूचना अधिकारीलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यसरी आदेश भएमा सूचना अधिकारीले सम्बन्धित निवेदकलाई सात दिन भित्र सूचना उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

खण्ड ६३ संख्या १९ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७०।४।२८

(३) उपनियम (१) बमोजिम प्रमुख समक्ष उजूरी दिदा निवेदकको उजूरी उपर सात दिन भित्र कुनै कारवाही नभएमा सो म्याद नाघेको पन्ध्र दिन भित्र आयोग समक्ष निवेदन दिन सकिनेछ ।

८. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को सट्टा देहायको नियम ६ राखिएकोछ :-

“६. पुनरावेदन, उजूरी तथा निवेदन उपरको कारवाही, निर्णय र कार्यान्वयन : (१) आयोगले पुनरावेदन, उजूरी वा निवेदनको कारवाही र किनारा गर्दा पुनरावेदक, उजूरीकर्ता वा निवेदकको माग दावी, निजले पेश गरेको प्रमाण तथा अन्य सम्बद्ध प्रमाणको मूल्याङ्कनको आधारमा गर्नु पर्नेछ ।

(२) आयोगले पुनरावेदक, उजूरीकर्ता वा निवेदकको माग बमोजिम सार्वजनिक निकायको प्रमुखको नाममा कुनै आदेश जारी गर्दा वा पुनरावेदन, उजूरी वा निवेदन खारेज गर्दा आधार र कारण खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) आयोगले आफू समक्ष पर्न आएको पुनरावेदन, उजूरी वा निवेदन उपर सुनुवाई गर्दा आवश्यकता अनुसार पक्ष विपक्ष, निजका प्रतिनिधि वा सम्बन्धित कानून व्यवसायीको उपस्थितिमा गर्न सक्नेछ ।

(४) आयोगले आफू समक्ष पुनरावेदन प्राप्त भएको मितिले साठी दिनभित्र र उजूरी वा निवेदनका सम्बन्धमा यस नियमावलीमा अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक पैंतालीस दिनाभित्र किनारा लगाउनु पर्नेछ ।

(५) सचिवले आयोगबाट भएका आदेश वा निर्णय कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित पदाधिकारी समक्ष लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम आयोगको आदेश वा निर्णय कार्यान्वयनको लागि लेखी आएमा सम्बन्धित पदाधिकारीले एक महिनाभित्र सो आदेश वा निर्णयको कार्यान्वयन गरी वा गराई सोको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

(४)
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(७) आयोगले ऐन बमोजिम गरेको जरिवाना असूल उपर गर्ने जिम्मेवारी प्रमुख जिल्ला अधिकारीको हुनेछ ।”

९. मूल नियमावलीको नियम ८ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ८ मा देहायको प्रतिवन्धात्मक वाक्शांश थपिएकोछ :-

“तर उजूरी वा निवेदनको प्रारम्भिक कारवाही एकजना सूचना आयुक्तले गर्न सक्नेछ ।”

१०. मूल नियमावलीको नियम २१ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २१ को खण्ड (भ) मा रहेको “आयोगले” भन्ने शब्दको सट्टा “आयोगबाट प्रत्यायोजित वा” भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

११. मूल नियमावलीको नियम २२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २२ को उपनियम (१) मा रहेका “नियम ५ को उपनियम (५) बमोजिम” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।

१२. मूल नियमावलीमा नियम २४क., २४ख., २४ग. र २४घ. थप : मूल नियमावलीको नियम २४ पछि देहायका नियम २४ क.२४ ख.,२४ग.र २४घ. थपिएका छन् :-

“२४क. सूचना अधिकारी तोक्ने : सार्वजनिक निकायले ऐनको दफा ६ बमोजिम सूचना अधिकारी तोक्दा सार्वजनिक निकायमा कार्यरत प्रशासकीय प्रमुखले आफूभन्दा दोश्रो वा तेश्रो मुनीको अधिकारीलाई तोक्नु पर्नेछ ।

२४ख. सम्बन्धित विशेषज्ञ तोक्नु पर्ने : ऐनको दफा २७ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम समितिमा विशेषज्ञ सदस्य तोक्दा विषयवस्तुसंग सम्बन्धित विज्ञलाई तोक्नु पर्नेछ ।

२४ग. सूचना वर्गीकरण गर्दा आधार र कारण खुलाउनु पर्ने : (१) समितिले ऐनको दफा २७ बमोजिम कुनै सूचना गोप्य राख्नु पर्ने गरी वर्गीकरण गर्दा त्यसको कारण र आधार खुलाउनु पर्नेछ ।

(२) समितिले ऐनको दफा २७ बमोजिम सूचनाको वर्गीकरण गरे पछि त्यसको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

खण्ड ६३ संख्या १९ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७०।४।२८

२४घ. आचार संहिता बनाई लागू गर्न सक्ने : आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको पदीय आचार संहिता बनाई आयोगले लागू गर्न सक्नेछ ।”

१३. मूल नियमावलीको नियम २५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २५ को,-

(१) उपनियम (१) पछि देहायको उपनियम (१क) थपिएकोछ :-

“(१क) नेपाल सरकारले सूचनाको हकको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि आयोगसँग परामर्श गरी आवश्यक निर्देशिका बनाई जारी गर्न सक्नेछ ।”

(२) उपनियम (२) मा रहेका “उपनियम (१) बमोजिम” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “उपनियम (१) वा (१क) बमोजिम” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

आज्ञाले,

ध्रुव प्रसाद शर्मा

नेपाल सरकारको सचिव

(६)

मुद्रण विभाग, सिंहदरवार, काठमाडौंमा मुद्रित । मूल्य रु. ५।-

गो.हु.द.नं. १६।०६२।६३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

३०८